

5SR-O11: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Relationship between Personal factors and Behavior of Consumers in the Ban Du Fresh Municipality Market during the Coronavirus Outbreak 2019

ธนพนธ์ คำเที่ยง^{1*} วารุณี พันธวงศ์¹ พิณฐิณี จิตคำ¹ และอนุสรณ์ บุญจิตร¹
Thanaphon Khamthiang^{1*}, Warunee Phanwang¹, Pinatthinee Jitkham¹ and Anursara Boonjit¹

บทคัดย่อ

ตลาดสดบ้านดู่ถือเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าของชุมชน ที่มีประชาชนเข้ามาใช้บริการจำนวนมากในแต่ละวัน จึงเป็นสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หากผู้ซื้อสินค้ามีพฤติกรรมที่ไม่ป้องกันตนเองอย่างถูกต้อง และมาตรการของตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ที่อาศัยใกล้กับตลาดสดในรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน จำนวน 6,521 คน โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการประมาณขนาดตัวอย่างของยามานะ ได้จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นนำมาสุ่มเชิงระบบตามรายชื่อของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสุ่มอัตโนมัติ เก็บข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ.2563 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.86 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และความถี่ในการใช้บริการตลาดสด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้า, ตลาดสด, ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

Ban Du Fresh Market is a center of community trading. Many people entering the service each day. It is a risky place to spread the coronavirus 2019 if consumers don't have properly defensive behaviors and don't strictly in Ban Du Municipal Market as defined preventive measure. Therefore, it is necessary to study the relationship between personal factors and behavior of consumers in the Ban Du Municipality Fresh Market during the outbreak of Coronavirus 2019. The population used in the study was shoppers at the Ban Du fresh Municipal Market living near the fresh market within 5 kilometers, consisting of 6,521 people in 7 villages. The sample size was estimated by using the sampling formula for Yamane. There were 400 people using stratified randomness method based on the population of each village. The systematic randomization was used to list the population of each village by computer program in automatic randomization. The data collected from November to December 2020. The instrument of the study a questionnaire. The instrument's confidence value was obtained using Cronbach's alpha coefficient method of 0.86. The result were found that the relationship between personal factors and behavior of consumers found that personal factors in terms of gender, age and frequency of using fresh market services were related with the behavior of consumers in the Ban Du municipal fresh market during the coronavirus 2019 outbreak at a statistically significant level of 0.05.

Keywords: Behavior of the consumers, Fresh Market, Coronavirus 2019

¹ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ School of Health Science Chiang Rai Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: em_thanaphon_k@rru.ac.th

บทนำ

ตลาดเป็นสถานที่ที่มีคนจำนวนมากมาอยู่รวมกันเป็นหมู่ ทั้งผู้ขาย ผู้ช่วยขาย ผู้ส่งสินค้า และผู้ซื้อสินค้า อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่มีการประกอบกิจกรรมต่างๆ มากมาย (กระทรวงมหาดไทย, 2561) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้าของแหล่งชุมชน ที่จำหน่ายสินค้าประเภทอาหารสด อาหารแห้ง อาหารแปรรูป วัตถุดิบในการประกอบอาหาร ผัก ผลไม้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการจัดการ ควบคุม ทั้งในส่วนของความสะอาด และความปลอดภัยจากคุณภาพของอาหารที่จำหน่าย ความสะอาดปลอดภัยในการมาใช้บริการ ความสะอาดถูกสุขลักษณะของสถานที่ และการปฏิบัติที่ถูกสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ขายสินค้า และผู้ซื้อสินค้า ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทั้งสิ้น ต่อการมาใช้บริการตลาดสดในชุมชน

จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 มีการแพร่ระบาดออกไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ส่งผลกระทบในหลายๆ ด้าน อาทิ เศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคม ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งองค์การอนามัยโลกประกาศให้การระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการระบาดครั้งใหญ่ และกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยเองก็ได้ประกาศโรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) จากข้อมูลรายงานสถานการณ์โควิด-19 ประเทศไทย วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 มีผู้ติดเชื้อสะสม จำนวน 22,644 ราย เสียชีวิตแล้ว 79 ราย (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564) และจังหวัดเชียงใหม่เอง ก็มีผู้ติดเชื้อสะสม 74 ราย ซึ่งแบ่งเป็นแบบ State Quarantine จำนวน 57 ราย และกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ อาทิ อำเภอแม่สาย 6 ราย อำเภอแม่จัน 4 ราย อำเภอเทิง 2 ราย และ อำเภอเมืองเชียงใหม่ 5 ราย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2564) จึงต้องมีการเฝ้าระวัง และกำหนดมาตรการในจุดเสี่ยงที่มีกลุ่มคนจำนวนมากมารวมกันโดยเฉพาะตลาดสด ซึ่งจากกรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในตลาดเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ทำให้พบผู้ติดเชื้อนับพันคน สร้างความเสียหายมูลค่านับหมื่นล้านบาทต่อความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของประเทศไทยด้านการส่งออกของอาหารทะเล (ประชาชาติธุรกิจ, 2563) และประชาชนที่เข้ามาใช้บริการตลาด ก็ถือเป็นผู้มีโอกาสสัมผัสในระดับความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะผู้ที่เข้ามาใช้บริการที่มีพฤติกรรมปฏิบัติตนที่ไม่ปลอดภัย เช่น ไม่สวมใส่หน้ากากป้องกันสารคัดหลั่ง ใช้นิ้วจับสินค้าโดยตรง และไม่ปฏิบัติตามมาตรการของตลาดที่กำหนดไว้ในกาป้องกันกาแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตลาดสดเทศบาลบ้านดู่ เป็นตลาดสดของเทศบาลตำบลบ้านดู่ ตั้งอยู่ ถนนพหลโยธิน หมู่ 4 บ้านสันติ ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีแผงขาย 537 แผง อาคารพาณิชย์จำนวน 22 ห้อง เปิดให้บริการช่วงเวลา 02.00 น. – 21.00 น. ทุกวัน สินค้าที่ขายมีทั้งอาหารสด อาหารแห้ง และอาหารปรุงสุก โดยดำเนินการภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์มาตรฐานตลาดสดนำซื้อ เพื่อกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานของตลาดและคุณภาพอาหารป้องกันไม่ให้เกิดเหตุรำคาญ และการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านดู่, 2560) และเป็นตลาดสดที่มีผู้มาใช้บริการในแต่ละวันจำนวนมาก เนื่องจากเป็นตลาดที่เป็นศูนย์กลางการค้าของชุมชนขนาดใหญ่ และอยู่ในทำเลเศรษฐกิจแหล่งหนึ่งของอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีทั้งสนามบินห้างสรรพสินค้า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ฯลฯ ถึงแม้ว่าตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ จะมีมาตรการต่างๆ สำหรับเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้เข้ามาใช้บริการ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเทศบาลตำบลบ้านดู่จะได้นำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบาย และมาตรการที่ตรงจุดสำหรับ เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาด และเป็นแหล่งแพร่กระจายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยการเก็บข้อมูลแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 - เดือนธันวาคม พ.ศ.2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้กับตลาดในรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตร ซึ่งประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน จำนวน 6,521 คน (ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านดู่. 2560. รายงานการศึกษาตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย) ซึ่งผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) โดยคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการประมาณขนาดตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane. 1973 :125) ได้จำนวน 363 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อให้การเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์และป้องกันการคลาดเคลื่อน คณะผู้วิจัยจึงมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 10% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นนำมาสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามรายชื่อของประชากรในแต่ละหมู่บ้านตามฐานข้อมูลผู้มีบัญชีรายชื่อเลือกตั้งในเขตพื้นที่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ที่แบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ คือ

ทุกครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 7 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 5-6 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์
บางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3-4 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1-2 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์
ไม่ได้ปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ทุกครั้ง	ให้	4	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
บางครั้ง	ให้	2	คะแนน
นานๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้	0	คะแนน

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1.1 ทำหนังสือขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลวิจัยในพื้นที่จากสำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ไปถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่

1.2 ประสานงานกับเจ้าของพื้นที่เพื่อนัด วัน/เวลา ที่ชัดเจนและเหมาะสม

1.3 ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยนำแบบสอบถามเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลต้องสมัครใจในการตอบแบบสอบถามและเห็นในใบบยินยอม

1.4 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านและตอบคำถามในแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้เวลาตามความต้องการ

1.5 นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัยตรวจเช็คคำตอบให้ครบถ้วน กรณีที่พบความไม่ครบถ้วนจะแจ้งให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำให้ครบก่อนเก็บ เพื่อรอการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-squared test) วิเคราะห์โดยเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ต้องไม่น้อยกว่า 0.5 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.86

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ตามหนังสือรับรองที่ ขร. 0032.010/7802 โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิและเคารพในความเป็นบุคคลของผู้เข้าร่วมวิจัย โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่าง รับทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย ในระหว่างการเข้าร่วมวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจาก การวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยข้อมูลจะถูกปิดเป็นความลับ

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.7) เพศชาย (ร้อยละ 37.3) มีอายุเฉลี่ย 59-75 ปี (ร้อยละ 46.0) มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 51.0) รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 18.8) มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 47.5) รองลงมาอยู่ที่ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 33.5) และส่วนใหญ่ใช้บริการตลาดบ้านคูเป็นประจำทุกวัน (ร้อยละ 48.8) รองลงมาใช้บริการมากกว่า 3 วัน/สัปดาห์ (ร้อยละ 39.5)

Table 1 The relationship between personal factors and behavior of consumers in the Ban Du Municipality Fresh Market during the outbreak of Coronavirus 2019

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมปฏิบัติตน (คน)					รวม (คน)	Exact P-value
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	ดี	ดี ที่สุด		
1. เพศ							0.01*
ชาย	0	13	23	49	64	149	
หญิง	0	8	33	132	78	251	
2. อายุ							0.026*
อายุ 24-41 ปี	0	1	4	23	17	45	
อายุ 42-58 ปี	0	7	23	66	59	155	
อายุ 59-75 ปี	0	12	22	90	60	184	
อายุ 76 ปี ขึ้นไป	0	1	7	2	6	16	
3. ระดับการศึกษา							0.490
ไม่ได้ศึกษา	0	1	3	7	7	18	
ประถมศึกษา	0	8	32	101	63	204	
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	2	8	34	31	75	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	0	5	7	18	25	55	
อนุปริญญา/ปวส.	0	2	2	5	4	13	
ปริญญาตรี	0	3	4	16	12	35	
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน							0.053
น้อยกว่า 5,000 บาท	0	9	23	94	64	190	
5,001-10,000 บาท	0	7	15	58	54	134	
10,001-15,000 บาท	0	1	10	13	15	39	
15,001-20,000 บาท	0	0	4	7	5	16	
มากกว่า 20,001 บาท	0	4	4	9	4	21	

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตน (คน)					รวม (คน)	Exact P-value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	ดี	ดีที่สุด		
5. ความบ่อยในการใช้บริการตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่							0.014*
ทุกวัน	0	8	35	83	69	195	
มากกว่า 3 วัน/สัปดาห์	0	6	13	82	57	158	
มากกว่า 15 วัน/เดือน	0	2	1	5	6	14	
เดือนละ 1 ครั้ง	0	5	7	11	10	33	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และความบ่อยในการใช้บริการตลาดสด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

อภิปรายผล

เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัย Chanita Suriar and et. (2014) ศึกษาการรับรู้ภาวะสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ และความต้องการบริการสุขภาพของผู้ต้องขังที่มีความผิดปกติทางเมตาบอลิก พบว่าปัจจัยด้านเพศมีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ เนื่องมาจากทั้งเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการเข้ารับบริการในตลาดสด ของในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีที่สุด เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านดู่ได้จัดทำประกาศมาตรการให้ทุกคนที่เข้ามาใช้บริการตลาดสดได้รับทราบ และมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายไปยังแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ และยังจัดการมีเจ้าหน้าที่ในการตรวจคัดกรอง อุณหภูมิ ล้างมือ บังคับให้สวมใส่หน้ากาก ก่อนเข้ามาใช้บริการตลาดสดบ้านดู่ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Niratchara Joychoo and et. (2017) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพกับการปฏิบัติพฤติกรรม สุขภาพในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบตัน พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ Naline Cheryklinput and et. (2017) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคภายหลังการตัดถุงน้ำดีอักเสบ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภค เช่นเดียวกับแนวคิดของโอเรม ที่กล่าวว่า อายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ โดยพฤติกรรมการดูแลสุขภาพจะเพิ่มขึ้นตามอายุ (Orem, 1991) เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการตลาดสดมีหลากหลายช่วงอายุ แต่โดยส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการเข้ารับบริการในตลาดสด ของในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับ ปานกลาง ถึง ดีที่สุด มีส่วนน้อยที่มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนในระดับน้อย

ความบ่อยในการใช้บริการตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากส่วนใหญ่ มาใช้บริการตลาดสดเป็นประจำทุกวัน ทำให้ทุกคนรับทราบถึงแนวปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อโควิด 2019

ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กันอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของธนพนธ์ คำเที่ยง และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจของพนักงานโรงโม่หินแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจ อาจเนื่องมาจากหน่วยงานทางราชการ และสื่อ ต่างๆ มีการให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติตนในช่วงของสถานการณ์ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ทุกคนมีความตระหนัก จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมกาปฏิบัติตนที่ดี

สรุป

จากข้อมูลวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และความบ่อยในการใช้บริการตลาดสด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนของผู้ซื้อสินค้าในตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เพื่อให้เกิดความชัดเจนควรมีการทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตน ว่าคู่ใดบางที่มีความแตกต่างกัน

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในการสนับสนุนทุนในการศึกษาวิจัย และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในการช่วยเหลือประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยเข้าเก็บข้อมูล และ รองศาสตราจารย์พัชรา ก้อยชูสกุล ที่คอยเป็นที่ปรึกษา เสนอแนะ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. 2563. คู่มือกาปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับประเภทกิจการและกิจกรรม กลุ่มที่ 1. สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์. กรุงเทพมหานคร
- กระทรวงมหาดไทย. 2561. รายงานผลการดำเนินงาน โครงการตลาดประชารัฐ 2561. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2564. รายงานสถานการณ์โควิด-19. ออนไลน์ ; <https://covid19.th-stat.com/> . สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564
- ธนพนธ์ คำเที่ยง, กนกพรพรณ นวนพนัส และ โยธกา ยะอินแก้ว. 2561. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจของพนักงานโรงโม่หินแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างสถาบัน ครั้งที่ 6. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สมุทรปราการ. หน้า HS-21 – HS-26
- ประชาชาติธุรกิจ. 2563. ผู้ติดเชื้อโควิดสมุทรสาคร สะเทือนตลาดส่งออกกุ้งไทยหมื่นล้าน. ออนไลน์ ; <https://www.prachachat.net/local-economy/news-577343> . สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย. 2564. รายงานสถานการณ์โควิด-19 จังหวัดเชียงราย. ออนไลน์ ; <http://61.19.32.29/covid19cr/web/index.php> . สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564

สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านดู่. 2560. รายงานการศึกษาดลาดสดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประจำปี 2560. ออนไลน์ ; <http://bandu.go.th/doc/1529314118.pdf> . สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564

อัญริมา พิสัยพันธ์ จรรยา ภัทรอาชาชัย และ กัณทิพย์วิวัฒน์พานิชย์.2556.ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มผู้ใหญ่. ธรรมชาติศาสตร์เวชสาร ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2556. หน้า 352-360

Chanita Suriar, Pregamol Rutchanagul and Wanalada Thongbai. 2014. Health Perceptions, Health Behaviors and Health Service Needs among Inmates with Metabolic Disorders. Rama Nurs J. September - December 2014. Vol. 20 No. 3 (In Thai)

Nalinee Cheryklinput, Niphawan Samartki and Khemaradee Masingboon. 2017. Factors Related to Eating Behavior after Cholecystectomy among Patients with Cholecystitis. Rama Nurs J September-December 2017. Vol. 23 No. 3. 314-327 (In Thai)

Niratchara Joychoo, Wanpen Pinyopasakul and Vishuda Chareonkitkarn. 2014. Relationships among Age, Perceived Benefits of Health Behaviors, Perceived Barriers of Health Behaviors and Health Behaviors in Patients with Ischemic Stroke. Rama Nurs J May - August 2014. Vol. 20 No. 2. 236-248

(In Thai) Orem, D. E.(1991). Nursing: Concepts of practice(4th ed.). St. Louis, MO: Mosby-Year Book.